ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1973
ΑΘΗΝΑ, ΕΤΟΣ 29ο, ΑΡ. 8856 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΕΣ 3
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΔΗΜ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΤΣΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: Χρήστου Λαδᾶ 3
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 3230.221-23 & 3237.283-86

ΤΑ ΝΕΑ

12 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΡΟΜΕΡΗ ΑΕΡΟΜΑΧΙΑ ΙΣΡΑΗΛΙΝΩΝ - ΣΥΡΩΝ

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΕΛΙΔΑ

ΕΝΩ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΤΑΚΡΑΥΓΗ

'Αντικίνημα στή Χιλή

- Ο ΠΡΩΗΝ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΠΡΑΤΣ ΒΑΔΙΖΕΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΣΑΝΤΙΑΓΟ
- ΟΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ
- 2.000 ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ

'Η Οὐάσιγκτον ἐγνώριζε

ΣΑΝΤΙΑΓΟ, 14. 'Ηνωμένος Τύπος, Ρώυτερ, Γαλλικό Πρακτορεῖο, 'Ασσοσιέϊτεντ Πρές.

'Η διεθνής ἀποδοκιμασία τοῦ πραξικοπήματος στή Χιλή καί οἱ καταγγελίες γιά ἄμεση ἀνάμιξη τῶν ἀμερικανικῶν μυστικῶν ὑπηρεσιῶν συνεχίσθηκαν καί χθές βίαιες ὑπό τό φῶς τῶν ἀποκαλύψεων ὅτι ἡ Οὐάσιγκτον ἦταν ἐνήμερη γιά τά σχέδια τῆς χιλιανῆς χούντας ἀπό ἔτους περίπου. Στό μεταξύ, αἱματηρές συγκρούσεις ἀνάμεσα στόν στρατό καί τούς ἐνόπλους ὑποστηρικτάς τοῦ καθεστῶτος 'Αλλέντε σημειώθηκαν καί χθές στό κέντρο τοῦ Σαντιάγο. 'Ο ἀριθμός τῶν νεκρῶν μέχρι τώρα ὑπολογίζεται σέ δύο χιλιάδες. Τελευταῖες πληροφορίες ἀναφέρουν, ὅτι ὁ στρατηγός Πράτς, τέως ἀρχηγός τοῦ χιλιανοῦ στρατοῦ, ἐτέθη ἐπί κεφαλῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, πιστῆς στό ἀνατραπέν καθεστώς, καί κατευθύνεται πρός τό Σαντιάγο γιά νά ἐπιτεθῆ ἐναντίον τῶν δυνάμεων τῆς χούντας. Ἄν αὐτό ἀποδειχθῆ ἀκριβές, τότε ὁ ἐμφύλιος θά ἐπεκταθῆ καί μέσα στούς κόλπους τῶν ἐνόπλων δυνάμεων μέ προοπτική ἀγρίας αἱματοχυσίας.

Σύμφωνα μέ σημερινές πληροφορίες, ἡγέτες τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου τοῦ 'Αλλέντε δήλωσαν στό Μπουένος Ἄϋρες ὅτι ἡ «νόμιμη συνταγματική κυβέρνηση ὑπεραστπίζει τόν ἑαυτό της». Οἱ ἴδιοι ἀνέφεραν ὅτι 100.000 ἔνοπλοι Χιλιανοί ἐργάτες ἑτοιμάζονται νά ἀντισταθοῦν στή χούντα, ἡ ὁποία ἐλέγχει μόνο τήν περιφέρεια τοῦ Σαντιάγο.

Παρατεταμένες συγκρούσεις σημειώθηκαν χθές τή νύκτα στο Σαντιαγο, ὅπου ἀκροβολισται βάλλουν συνεχῶς ἐναντίον στρατιωτικῶν καί ἀστυνομικῶν περιπόλων. 'Η ἀπαγόρευση τῆς κυκλοφορίας ἤρθη γιά λίγες μόνο ὧρες στή διάρκεια τῆς ἡμέρας, ἀλλά οἱ κάτοικοι τῆς Χιλιανῆς πρωτεύουσας παραμένουν κλεισμένοι στά σπίτια τους.

Σφοδρές μάχες συνάπτονται στήν περιοχή Πούντα 'Αρένας, τῆς Νοτίου Χιλῆς, μεταξύ ὁπαδῶν καί ἀντιπάλων τῆς στρατιωτικῆς Χούντας. Τά ἀνωτέρω ἐγνώσθησαν χθές στήν πόλη τοῦ Μεξικοῦ ἀπό χιλιανή διπλωματική πηγή. 'Εξ ἄλλου, κατά ἐκπομπές τοῦ ρωδιοσταθμοῦ τῆς 'Αβάνας, πού ἀκούσθηκαν στήν πόλη τοῦ Μεξικοῦ, μάχες συνάπτονται σέ πολλές περιοχές τῆς Χιλῆς.

Τό προεδρικό μέγαρο, μετά τόν βομβαρδισμό του ἀπό τά ἀεροπλάνα καί τά τάνκς τῆς χούντας. 'Εδῶ μέσα βρέθηκε νεκρός ὁ πρόεδρος 'Αλλέντε.

'Η Οὐάσιγκτον παραδέχεται ἀλλά...

'Αμερικανοί κυβερνητικοί ἀξιωματοῦχοι στήν Οὐάσιγκτον παραδέχθηκαν ὅτι ἐπίκειτο πραξικόπημα στή Χιλή δέκα ὧρες πρίν ἐκδηλωθῆ. Οἱ πληροφορίες — πρόσθεσαν — εἶχαν διαβιβασθῆ σέ ὑψηλά ἱστάμενα πρόσωπα καί ἐλήφθη ἡ ἀπόφαση νά μή ἀναμιχθοῦν οἱ 'Ηνωμένες Πολιτεῖες.

Δημοσιογραφικές πληροφορίες ἀνέφεραν ὅτι μέλη τῆς στρατιωτικῆς χούντας που κατέλαβε τήν ἐξουσία ἦλθαν σέ ἐπαφή μέ 'Αμερικανό ἐπίσημο στό Σαντιάγκο (διπλωματη ἤ ἴσως τόν ἀντιπρόσωπο τῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας Πληροφοριών CIA), τόν ὁποῖο πληροφόησαν γιά τό σχεδιαζόμενο πραξικόπημα.

'Εκπρόσωπος τοῦ Λευκοῦ Οἴκου δήλωσε χθές ὅτι ὁ πρόεδρος Νίξον ἐνημερώνεται ἀπό ἔτους σχετικά μέ τήν ἀναταραχή στή Χιλή «ἀλλά δέν γνώριζε ἐκ τῶν προτέρων συγκεκριμένα σχέδια γιά τό πραξικόπημα». 'Ο ἐκπρόσωπος δήλωσε ὅτι «οἱ 'Ηνωμένες Πολιτεῖες λυποῦνται γιά τό τραγικό τέλος τοῦ προέδρου 'Αλλέντε».

'Αθρόες συλλήψεις

Στρατιωτική πηγή δήλωσε στό Σαντιάγο, ὅτι 3.000 ἀντιφρονοῦντες συνελήφθησα .ὁ Βαλπαραΐζο καί ἐτέθησαν ὑπό κράτηση στά ἐκεῖ ἀγκυροβολημένα πλοία. 'Η στρατιωτική κυβέρνηση προειδοποίησε τούς ὁπαδούς τοῦ 'Αλλέντε ὅτι «ὅλοι οἱ ἐμμένοντες στίς καταστροφικές καί ἀνευθυνες πράξεις, θά ἐκτελοῦνται ἀμέσως μετά τή σύλληψή τους». Οἱ στρατιωτικές ἀρχές ἀπηύθυναν ἔκκληση πρός τούς αἰμοδότες νά σπεύσουν στά ὑγειονομικά κέντρα, γεγονός πού ἐπιβεβαιώνει ὅτι τά θύματα τῶν συγκρούσεων εἶναι πολλά.

'Η μία ἀπό τίς δύο κόρες τοῦ προέδρου 'Αλλέντε ἔφθασε χθές τή νύχτα στήν 'Αβάνα, μαζί μέ 140 Κουβανούς ὑπαλλήλους τῆς Κουβανικῆς πρεσβείας, οἱ ὁποῖοι ἀπελάθηκαν ἀπό τή στρατιωτική χούντα. 'Η Βεατρίκη 'Αλλέντε εἶναι σύζυγος Κουβανοῦ καί διαμένει μόνιμα στήν 'Αβάνα.

'Η χήρα 'Αλλέντε

'Η σύζυγος τοῦ 'Αλλέντε καί ἡ ἄλλη κόρη του φιλοξενοῦνται ἀπό τόν Χιλιανό οἰκονομολόγο Φιλίππε Χερρέρα. .Ο πρόεδρος τοῦ Μεξικού 'Εστεβέρια διέταξε τήν ἀποστολή τοῦ

• Συνέχεια στή σελίδα 5

ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ «ΒΗΜΑΤΟΣ»

Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

'Η Χιλή στή δίνη τῶν δικτατοριῶν

Στό σημερινό «Βῆμα» δημοσιεύεται τό ἀκόλουθο ἄρθρο :

Εἶναι ἀκόμη νωρίς γιά νά κριθοῦν οἱ βαθύτερες διεθνεῖς συνέπειες ἀπό τό πρόσφατο πραξικόπημα τῆς Χιλῆς. Τό βέβαιο εἶναι ὅτι ἡ στρατιωτική ἐπέμβαση ἔχει προκαλέσει τήν παγκόσμια κατακραυγή κυβερνήσεων, ὀργανώσεων καί λαῶν. Στά γεγονότα τῆς Χιλῆς ἀποδοκιμάζεται ἡ χρήση τῆς βίας γιά τήν ἀνατροπή νόμιμα ἐκλεγμένων κυβερνήσεων καί ἡ ὥθηση μιᾶς χώρας, μέ δημοκρατική παράδοση, στή λατινοαμερικανική δίνη τῆς ἐναλλαγῆς δικτατόρων. Μπορεί κανείς νά ἔχη τίς διαφωνίες του, πρός τήν ἐσωτερική πολιτική τοῦ ἐκλιπόντος Προέδρου 'Αλλιέντε, ἀλλά δέν μπορεῖ νά ἀμφισβητήση δυό βασικά γεγονότα: Πρώτο, ὅτι ἡ κυβέρνησή του ὑπῆρξε ἀποτέλεσμα συνταγματικῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας καί, δεύτερο, ὅτι ἐπιδ'ωξε νά θεμελιώση τήν ἐθνική της ἀνεξαρτησία, ἀποδίδοντας τόν ὁρυκτό πλούτο τῆς χώρας, πού εἶχε περιέλθει στά χέρια τῶν ξένων, στή διάθεση τοῦ λαοῦ της. 'Η περίπτωση τῆς Χιλῆς ὑπῆρξε ἕνα ἀπό τά σπάνια πειράματα δημοκρατικῆς κυβερνήσεως στήν ταραχώδη καί πολιτικά ἀσταθῆ περιοχή αὐτή τῆς γῆς, τό ὁποῖο ὑπέκυψε

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 7

— Θά τήν ὁδηγήσω στόν κοινοβουλευτισμό, στό ὑπόσχομαι...
(Τοῦ Κώστα Μητρόπουλου)

Ο ΧΕΝΡΥ ΚΙΣΣΙΝΓΚΕΡ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ Η ΕΛΛΑΣ ΒΑΙΝΕΙ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

'Η πρεσβεία ὅμως ἀνησυχεῖ;

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΜΑΡΚΕΖΙΝΗ

Τήν ἐλπίδα ὅτι οἱ πρόσφατες ἐξελίξεις στήν 'Ελλάδα θά ὁδηγήσουν σέ δημοκρατικοποίηση ἐξέφρασε χθές καί ὁ νέος 'Αμερικανός ὑπουργός τῶν 'Εξωτερικῶν δόκτωρ Χένρυ Κίσσινγκερ, ἐξεταζόμενος στήν 'Επιτροπή 'Εξωτερικῶν 'Υποθέσεων τῆς Γερουσίας τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν. Συγκεκριμένα ὁ ἀνταποκριτής τῶν «Νέων» στήν Οὐάσιγκτον τηλεφωνεῖ ὅτι:

«Κατά τήν ἐξέταση τοῦ δόκτορος Χένρυ Κίσσινγκερ στήν 'Επιτροπή 'Εξωτερικῶν 'Υποθέσεων τῆς ἀμερικανικῆς Γερουσίας (προκειμένου νά ἐπικυρωθῆ ὁ διορισμός του ὡς ὑπουργοῦ τῶν 'Εξωτερικῶν) ὁ Δημοκρατικός γερουσιαστής κ. Κλέϊμπορν Πέλλ, ἀνακίνησε τό λεγόμενο «ἑλληνικό θέμα» καί ἐξέφρασε τήν ἐλπίδα ὅτι οἱ πρόσφατες ἐξελίξεις στήν 'Ελλάδα θά ὁδηγήσουν στήν δημοκρατικοποίηση τῆς χώρας. 'Ο δόκτωρ Κίσσινγκερ ἀπάντησε ὅτι καί ὁ ἴδιος συμμερίζεται τήν ἐλπίδα αὐτή».

'Εκτός ἀπό τήν δήλωση αὐτή, πού βρίσκεται στά γνωστά πλαίσια τῶν ἐλπίδων καί εὐχῶν πού ἐκφράζουν κατά καιρούς οἱ 'Αμερικανοί ἐπίσημοι, μέ τό «ἑλληνικό θέμα» ἀσχολεῖται στό χθεσινό φύλλο της καί ἡ ἐφημερίδα τῆς Οὐάσιγκτον «Στάρ Νιούς», ἡ ὁποία θεωρεῖται ὅτι πρόσκειται στόν πρόεδρο Νίξον.

★ Γιά τήν σημερινή κατάσταση στήν 'Ελλάδα καί τίς ἐξελίξεις ἡ ἀμερικανική ἐφημερίδα «Στάρ Νιούς» στήν ἀνταποκρισή της ἀπό τήν 'Αθήνα γράφει εἰδικώτερα τά ἑξῆς:

Συσκότιση

Τό πολιτικό ἐνδιαφέρον ἐξακολουθεῖ νά συγκεντρώνεται, στό μεταξύ, γύρω ἀπό τήν ἐπικείμενη ἐξαγγελία συγκροτήσεως τοῦ Συν-

• Συνέχεια στή σελίδα 5

ΑΠΟΨΕ ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΗ Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Πρωϊνή πληροφορία, ἀνεπιβεβαίωτη μέχρι στιγμῆς, ἀναφέρει ὅτι τό βράδυ θά ἀνακοινωθῆ ἡ συγκρότηση τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου. Τά ὀνόματα τῶν μελῶν, πού θά εἶναι ἀνώτατοι δικαστικοί καί καθηγηταί πανεπιστημίων, σύμφωνα μέ τήν ἴδια πληροφορία, θά ἀνακοινωθοῦν ἀπό τό Ραδιόφωνο καί τήν Τηλεόραση. 'Η σύνθεση τοῦ Σώματος ἐγκρίθηκε στό προχθεσινό ὑπουργικό συμβούλιο.

— 'Υποσχόμεθα ἐλευθερία, δημοκρατία, ἰσονομία, ἰσοπολιτεία, ἐλευθεροτυπία, γαλακτοτροφία...
(τοῦ Κώστα Μητρόπουλου)

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΑ

Θά πρέπει κάποτε νά ἀπαντήσουμε στό ἐρώτημα πού οἱ διαδοχικές κυβερνήσεις τοῦ προέδρου 'Αλλέντε εἶχαν τό κουράγιο νά θέσουν. Δέν εἶναι οὔτε τά ἀεροπλάνα, οὔτε τά αὐτόματα ἑνός στρατοῦ, τοῦ μονου μέχρι τώρα πιστοῦ στή δημοκρατική νομιμότητα, στή Λατινική 'Αμερική, τά ὁποία θά λύσουν τό πρόβλημα.

Μποροῦμε μάλιστα νά διερωτηθοῦμε ἄν τό πραξικόπημα αὐτό δέν καταστήση ἄλυτο τό πρόβλημα. Δέν μπορεῖ νά γεννηθῆ μιά νέα κοινωνική πραγματικότης χωρίς ὀδύνη καί θυσίες. 'Ο πρόεδρος 'Αλλέντε θέλησε νά ἀποδείξη ὅτι μποροῦμε ν' ἀποφύγουμε την καταπίεση καί τήν παραβίαση τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν, πραγματοποιώντας νόμιμα τό ἰσοδύναμο μιᾶς ἐπαναστάσεως.

"Οποιες καί ἄν εἶναι οἱ διαθέσεις τῶν στρατιωτικῶν πού ξεσηκώθηκαν ἐναντίον του — καί ὑπάρχουν ἴσως μερικοί πού πιστεύουν ὅτι ἔχουν καλές τέτοιες διαθέσεις—εἶναι ἄραγε φρόνιμο τό ὅτι θέλησαν νά ἀποδείξουν ὅτι οἱ ἐλπίδες του ὑπῆρξαν μιά χίμαιρα κι' ὅτι δέν ὑπάρχει ἄλλη ὁδός γιά τήν ἀπελευθέρωση τῶν ἀνθρώπων ἀπό ἐκείνη πού τούς ὁδηγεῖ πρῶτα στήν ὑποδούλωση ;

ROBERT ESCARPIT
'Αποκλειστικότης «Le Monde» καί «Τά Νέα»

Δηλώσεις τοῦ κ. 'Αβέρωφ

Η ΑΝΤΑΡΣΙΑ ΣΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

'Ο προσωπικός του ρόλος

'Απόψεις του γιά τήν πολιτική κατάσταση στή χώρα καί κυρίως στοιχεία γιά τήν ἀνταρσία στό Ναυτικό, σέ σχεση μέ αὐτόν τόν ἴδιο, ἔδωσε χθές στή δημοσιότητα ὁ πρώην ὑπουργός κ. Εὐάγγελος 'Αβέρωφ, πού μόλις ἐπέστρεψε ἀπό τό Μέτσοβο.

«"Αν καί εἶμαι ἀποφασισμένος νά ἠδιωτεύσω ἐπί ἀρκετό χρόνο καί μολονότι χαιρετίζω τήν ἐμφανισθεῖσα πολιτική ὕφεσι, νομίζω ὅτι ὀφείλω νά προβῶ εἰς τήν ἀκόλουθη διευκρίνισι που ἀπορᾶ τό πρόσφατο παρελθόν.

Τό πόρισμα τῆς ἀνακρίσεως διά τήν «κίνησι τοῦ Ναυτικοῦ» ἐσημείωνε τίς ἀφορμές τῆς ἀνταρσίας στό Ναυτικό, σέ σχεση μέ αὐτόν τόν ἴδιο, ἔδωσε χθές στή δημοσιότητα ὁ πρώην ὑπουργός κ. Εὐάγγελος 'Αβέρωφ, πού μόλις ἐπέστρεψε ἀπό τό Μέτσοβο.

«"Αν καί εἶμαι ἀποφασισμένος νά ἠδιωτεύσω ἐπί ἀρκετό χρόνο καί μολονότι χαιρετίζω τήν ἐμφανισθεῖσα πολιτική ὕφεσι, νομίζω ὅτι ὀφείλω νά προβῶ εἰς τήν ἀκόλουθη διευκρίνισι που ἀπορᾶ τό πρόσφατο παρελθόν.

Τό πόρισμα τῆς ἀνακρίσεως διά τήν «κίνησι τοῦ Ναυτικοῦ» ἐσημεί-

• Συνέχεια στή σελίδα 7

Εὔθυμα καί σοβαρά

ΠΕΡΙ ΒΛΑΚΕΙΑΣ

Τοῦ ΔΗΜ. ΨΑΘΑ

ΠΟΣΩΝ ΕΙΔΩΝ ἔξυπνοι ἄνθρωποι ὑπάρχουν καί πόσων εἰδῶν βλάκες; Ποικίλλει, ξέρετε, τοσο ἡ εὐφυΐα, ὅσο καί ἡ βλακεία. Θέλω νά πῶ, δηλαδή, ὅτι καμμιά φορά γίνεται ἕνας ἐκπληκτικά τέλειος συνδυασμός εὐφυΐας καί βλακείας, μέ ἀποτέλεσμα νά προκύπτουν ἄνθρωποι παλιεδρικοί —εὐφυέστατοι ἀπό τήν μιά πλευρα τους καί ηλίθιοι ἀπο τήν ἄλλη. Ποικίλα χαρμανια, δηλαδή, παραγουν ποικιλια βλακῶν, ἀλλά καί ποικιλία εὐφυῶν, σέ τόση ἀφθονία τύπων, ὥστε νά μή μπορῆς να πῆς μέ σιγουριά για κάποιον :

— 'Ο Τάδε; Εἶναι βλάξ!..

Γιατί ἄν τό πῆς αὐτό ἐσύ —ἐξετάζοντας τόν κ. Τάδε ἀπ' τήν μιά πλευρά του— θά ἀπορήση ὁ ἄλλος, πού τόν βλέπει καί τόν ξέρει ἀπ' τήν ἄλλη :

— Τί εἶπες; Βλάξ ὁ Τάδε; Δέν εἶσαι μέ τά καλά σου! Ξέρεις τί ἐπιχειρήσεις ἔχει; Μέχρι καί καράβια ἔχει ἀγοράσει καί χτίζει καί ξενοδοχεῖα!..

— Μή μοῦ πῆς!

— Στό λέω καί φρόντισε νά τό μάθης κι' ἀπ' ἀλλοῦ...

Εἶναι μιά εἰδική εὐφυΐα —πρακτική θάλεγα— ἑνός τύπου μέ τόν ὁποῖον σίγουρα δέν θά μπορούσες ν' ἀλλάξης οὔτε δυό κουβέντες, χωρίς νά πλήξης θανάσιμα ἀπ' τίς ἀνησίες του, κι' ὅμως γίνεται ἀτσίδας ὅταν πρόκειται να κάνη «δουλειές», νά τσιμπολογήσ δάνεια, νά συνάπτη γνωριμίες —φυσικά πολύτιμες— καί νά μονταρη καλά τίς μηχανές πού παράγουν τό χρῆμα.

'Αντίθετα, ὑπαρχει μιά ἄλλου εἴδους εὐφυΐα —«στομαχική» θάλεγα— τοῦ ἀνθρώπου πού χαίρεσαι νά τόν βλέπης καί νά τόν ἀκούς καθώς μιλᾶ καί βγάζεις τό συμπέρασμα ὅτι πρόκειται περί «κατσίδα», καθώς πετᾶ σπίθες στήν κουβέντα του καί λες :

— 'Ο Δεῖνα; Πανέξυπνος...

'Ο ἄλλος, ὅμως, πού τόν ξέρει καλά, χωρίς νά διαφωνῆ ὡς πρός τήν ἐξυπνάδα τῆς κουβέντας του, θά κουνηση τό κεφάλι μελαγχολικά καί θά σοῦ ἐξηγήση τό πόσες βλακείες ἔχει κάνει στή ζωή του —ὁ «πανέξυπνος»— τό πόσες εὐκαιρίες ἔχει χάσει, τό πῶς ἀστόχησε σέ κάθε τι πού εἶχε ἐπιχειρήσει, το πῶς δέν μπόρασε νά πιάση καμμιάν ἐπιτυχία κι' ἔμεινε φουκαρᾶς —ν' ἀστράφτη μόνο ἀπό πνεῦμα— ὁπότε τί συμπέρασμα θά βγάλης;

Βλακῶν, λοιπόν, καί εὐφυῶν ἀνθρώπων ὑπάρχουν μεγάλες ποικιλίες, ἀνάμεσα στίς ὁποῖες εἰδική κατηγορία συναποτελοῦν οἱ λεγόμενοι «φαρσέρ» —οἱ τύποι, δηλαδή, ἐκεῖνοι πού ἐκφράζουν τήν εὐφυΐα ἤ τήν βλακεία τους μέ μιά ὁρισμένη πράξη. Μέσα σ' αὐτή τήν πράξη —τήν ὁποιαδήποτε— καμμιά φορά ὑπάρχει μεγάλη δόση ἐξυπνάδας, ἀλλά πολύ συχνά ὑπάρχει μεγάλη ἐπίσης δόση ἠλιθιότητος, ἀλλά καί κακοηθείας. Τό τηλέφωνο εἶναι -τό μέσον πού βοήθησε στό ἀνώτατο σημεῖο πρό πάντων τούς ἠλιθίους πού, χάρη σ' αὐτό, ἔχουν τήν εὐκαιρία νά ταλαιπωροῦν τούς συνανθρώπους τους, πειθάμενοι γιά τήν ἀναμφισβήτητη ἀτσιδωσύνη τους. 'Η τηλεφωνική φάρσα εἶναι ἡ εὐφυΐα τῶν βλακῶν, πού δέν στεροῦνται κακοηθειας.

"Εχω ἀσχοληθῆ πολλές φορές μέ τό θέμα τούτο —εἶναι ἀπ' τά μόνιμα τῆς στήλης— γιατί εἶναι γνωστό τό τί γίνεται μέ τούς τηλεφωνικούς φαρσέρ, πού ἔχουν τήν εὐκαιρία ἀφ' ἑνός νά βγάζουν τ' ἀπωθημένα τους κι' ἀφ' ἑτέρου νά χαροῦν τήν ἴδια τους τήν ἐξυπνάδα —ἀνεξόδως— αὐτοηδονιζόμενοι μέ τό κατόρθωμά τους νά ταλαιπωροῦν καί ν' ἀναστατώνουν συνανθρώπους τους.

Τούτου τοῦ εἴδους οἱ εὐφυεῖς φαρσέρ ἔχουν τά τελευταία χρόνια ἐπεκτείνει τήν δραστηριότητά τους σ' εὐρύτερους τομεῖς, ὅπου τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐξυπνάδας τους εἶναι περισσότερο ἐντυπωσιακά. Τό εἶδος δέν εἶναι μονάχα ἐγχώριο —ἡ βλακεία καί ἡ κακοήθεια, βλέπετε, εἶναι ἀρετές παγανθρώπινες— ἀλλά ἔχει ἀναπτυχθῆ στό ἐξωτερικό καί ἀπό ἐκεῖ μᾶς ἔρχεται καί στόν τόπο μας, ὅπως γίνεται συνήθως μέ κάθε ἀηδία τοῦ ἔξω κόσμου, τῆς ὁποίας πιστοί προβάλλουν καί στόν τόπο μας, στό πῖ καί φῖ.

'Η διαδικασία τῆς φάρσας αὐτῆς εἶναι πολύ ἁπλῆ, ἀλλά τ' ἀποτελέσματά της συνταρακτικά καί τόσο ἱκανοποιητικά γιά τόν φαρσέρ :

— 'Εμπτρός... 'Αεροπορική 'Εταιρία ἐκεῖ; Στό ἀεροπλάνο πού ἀπογειώνεται αὐτή τήν στιγμή ἔχει τοποθετηθῆ μιά βόμβα.

Πόσες φορές ἔχει γίνει αὐτό τό ἀηδές ἀστεῖο —ἡ κακοήθης φάρσα τῶν ἠλιθίων, πού δέν χρειάζεται κἀν νά διαθέτη κανείς οὔτε μιᾶς πεντάρας ἐξυπνάδα ἤ φαντασία— καί ὅμως, κάθε φορά δημιουργεῖ τήν ἴδια ἀναστάτωση. Γιά μιά φορά ἀκόμα στοίχισε, ὅπως διαβάζω, δύο ὧρες καθυστέρηση σέ ἀεροπλάνο τῆς «'Ολυμπιακῆς» στή Θεσσαλονίκη, ὅταν «ἄγνωστο ἄτομο τηλεφώνησε ὅτι εἶχε τοποθετηθῆ βόμβα στό ἀεροσκάφος, ἀλλά ἀπό τήν ἔρευνα πού ἐπακολούθησε δέν προέκυψε τίποτα»...

Πόσο, ἀλήθεια, θά διασκέδασε ὁ βλάξ πού εἶχε τήν τόσο τρωτότυπη ἔμπνευση. Νά μήν τοῦ ἀφιερώση κανείς λίγες γραμμές γιά ἕνα «ἀφερίμ»;

ΔΗΜ. ΨΑΘΑΣ

'Επιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις

ΝΕΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

Εἰδικὴ ἐναλλακτικὴ ὀδοντόκρεμα, βάσει τῶν πορισμάτων τοῦ Prof. R. M. WAY ("Acta Stomatologica Belgica" τομ. 62 No 1/65 σελ. 124)

Εἶναι γνωστὸν ὅτι πέραν τῶν καθαριστικῶν καὶ εὐφραντικῶν (δροσιστικῶν) συστατικῶν των, αἱ συνήθεις ὀδοντόκρεμαι περιέχουν μίαν ἐλαφράν ἀντισηπτικὴν οὐσίαν. 'Η οὐσία αὐτὴ ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ περιορίζη μερικῶς τὴν βλαπτικὴν διὰ τοὺς ὀδόντας δρᾶσιν τοῦ μικροβιακοῦ περιβάλλοντος τοῦ στόματος.

'Εν τούτοις, οἱ σοβαροὶ πανεπιστημιακοὶ ἐπιστήμονες ἐρευνηταὶ Dr. Mandel καὶ Keyes, ἀπέδειξαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὅτι, μετὰ ὑπὸ ὡρισμένον διάστημα χρήσεως, τὰ μικρόβια ἀποκτοῦν ἀντοχὴν εἰς τὰς ἐλαφρὰς ἀντισηπτικὰς οὐσίας καὶ οὕτω ἡ ἀντιβακτηριακὴ δρᾶσις περιορίζεται ἢ ἐξουδετεροῦται. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς σχηματίζονται εὐκόλως βλεννομικροβιακαὶ πλάκες αἱ ὁποῖαι κατὰ τοὺς διεθνῶς γνωστοὺς ἐρευνητὰς Muhlemann καὶ Schroeder, προκαλοῦν μεγάλας βλάβας εἰς τοὺς ὀδόντας (τερηδόνα) καὶ τὰ οὖλα (οὐλίτιδας).

Μὲ βάσιν τὰς διαπιστώσεις αὐτὰς ἀνεζητήθη μία πλέον ἀποτελεσματικὴ μέθοδος ὑγιεινῆς τοῦ στόματος. 'Αποτέλεσμα αὐτῶν τῶν ἀναζητήσεων ὑπῆρξεν ἡ ἐπινόησις τῆς ἐναλλακτικῆς ὀδοντόκρεμας PIGAL (Πιγκάλ). Τί σημαίνει ὅμως ἐναλλακτικὴ ὀδοντόκρεμα;

Πρόκειται διὰ μίαν νέαν ἀντίληψιν ὑγιεινῆς τοῦ στόματος. 'Η ὀδοντόκρεμα PIGAL χρησιμοποιεῖται ἐναλλακτικῶς. 'Επὶ δύο ἑβδομάδας καθαρίζετε τὸ στόμα σας μὲ τὴν συνήθη ὀδοντόκρεμα τῆς προτιμήσεώς σας. Τὴν τρίτην καὶ τετάρτην ἑβδομάδα τοῦ μηνός, χρησιμοποιεῖτε τὴν ἐπιστημονικὴν ὀδοντόκρεμα PIGAL. Κατόπιν ἐπαναλαμβάνεται ὁ κύκλος. Δύο ἑβδομάδες μὲ τὴν συνήθη ὀδοντόκρεμά σας, δύο μὲ τὴν PIGAL καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι πράγματι ἐντυπωσιακόν. 'Η μικροβιακὴ χλωρὶς τοῦ στόματος περιορίζεται εἰς φυσιολογικὰ ὅρια καὶ συνεπῶς ἀναχαιτίζεται ὁ σχηματισμὸς βλεννομικροβιακῶν πλακῶν. Τὰ οὖλα γίνονται περισσότερον «σφικτὰ» καὶ οἱ ὀδόντες προστατεύονται καλλίτερον. 'Η κακοσμία τοῦ στόματος ἐξαλείφεται ὁλοσχερῶς. 'Η ὀδοντόκρεμα PIGAL εἶναι μία ἐπιστημονικὴ σύνθεσις διὰ τὸν τέλειον καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἐνζυματικῶν οὐσιῶν. Συνδυάζει πολλαπλὴν ἐνέργειαν, ἡ ὁποία καλύπτει τὸν βλεννογόνον τοῦ στόματος, τοὺς ὀδόντας, τὰ μεσοδόντια διαστήματα καὶ τὰ οὖλα.

Ἂν θέλετε λοιπὸν ὑγιὲς στόμα, γερὰ ὀδόντια, φυσιολογικὰ οὖλα, καθαρὴ ἀναπνοὴ χωρὶς ἰχνος κακοσμίας, ἐφαρμόσατε τὴν νέαν περιποίησιν τοῦ στόματος, μὲ τὴν ἐναλλακτικὴν ὀδοντόκρεμα PIGAL. Μπορεῖτε νὰ ἐρωτήσετε τὸν ὀδοντίατρόν σας, ὁ ὁποῖος ἄλλωστε εἶναι καὶ ὁ πλέον ἁρμόδιος διὰ νὰ σᾶς συμβουλεύση. 'Η ἐναλλακτικὴ ὀδοντόκρεμα PIGAL εἶναι ἐγκεκριμένη παρὰ τοῦ 'Ανωτάτου 'Υγιειονομικοῦ Συμβουλίου.